

ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Trnavská cesta 52
P.O.BOX 45
826 45 Bratislava

Ministerstvo zdravotníctva SR – sekcia zdravia
VÚC v SR
RÚVZ v SR

Vaša značka/zo dňa	Naša značka	Vybavuje	Bratislava
	OE/8239/2009	Dr. Mikas, Ing. Sirotná	26. 11. 2009

Vec: SARI (Severe Acute Respiratory Infection) – zavedenie monitorovania a hlásenia v Slovenskej republike

Európska sieť WHO pre surveillance chrípky (EuroFlu) a európska sieť ECDC pre surveillance (TESSy) zavádzajú v rámci surveillance chrípky a chrípke podobných ochorení v chrípkovej sezóne 2009/2010 osobitné sledovanie, virologické vyšetovanie a individuálne hlásenie tzv. SARI. Ide o ochorenia a úmrtia na závažné akútne respiračné infekcie vyžadujúce hospitalizáciu z dôvodu respiračných ťažkostí.

Toto sledovanie sa javí ako najracionálnejší a zároveň efektívny spôsob monitorovania súčasnej chrípkovej pandémie. Poukáže na stupeň závažnosti pandémie, poskytne informácie o proporcií pandemického vírusu chrípky A(H1N1)2009 a iných spolu cirkulujúcich subtypov v etiológii ochorení a úmrtí na SARI, o frekvencii základných chronických ochorení u osôb so SARI a o ďalších ukazovateľoch umožňujúcich včasnú implementáciu potrebných opatrení.

Preto Vás, v súlade s § 5 ods. 4 písm. c), § 48 ods. 3 písm. a) a § 52 ods. 5 písm. a) zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, žiadam o zabezpečenie individuálneho hlásenia a virologického vyšetovania všetkých prípadov SARI **od 1. 12. 2009**. Spôsob realizácie sledovania a hlásenia chrípky a chrípke podobných ochorení vrátane monitorovania SARI v priebehu chrípkovej sezóny 2009/2010 je uvedený v prílohe tohto listu.

S pozdravom

doc. MUDr. Ivan Rovný, PhD., MPH
hlavný hygienik SR

ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
826 45 BRATISLAVA
TRNAVSKÁ CESTA 52

Príloha: Spôsob realizácie sledovania a hlásenia chrípky a chrípke podobných ochorení vrátane monitorovania SARI v priebehu chrípkovej sezóny 2009/2010

Na vedomie: doc. MUDr. H. Hudečková, PhD., MPH, hlavná odborníčka MZ SR pre epidemiológiu

Spôsob realizácie sledovania a hlásenia chrípky a chrípke podobných ochorení vrátane monitorovania SARI v priebehu chrípkovej sezóny 2009/2010

Zber a hlásenie údajov v rámci surveillance chrípky a chrípke podobných ochorení v Slovenskej republike v chrípkovej sezóne 2009/2010, v zmysle požiadaviek WHO a ECDC, pozostáva z nasledovných komponent:

1. Hromadné hlásenie údajov o výskyte chrípky a chrípke podobných ochorení do EPIS raz týždenne (Príloha č. 8 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). Spôsob sledovania, spracovania a hlásenia údajov na RÚVZ, vrátane komentárov zostáva nezmenený a bude sa robiť v rovnakých termínoch ako doteraz. Hlásenie celoslovenských epidemiologických dát z tohto sledovania do sietí EuroFlu a TESSy budú zabezpečovať pracovníci odboru epidemiológie ÚVZ SR.

2. Virologická surveillance. Virologické vyšetrenie je potrebné vykonať u osôb hospitalizovaných s ťažkými chrípke podobnými ochoreniami a poruchami dýchania v rámci sledovania SARI (viď. nižšie) a u všetkých úmrtí na chrípke podobné akútne respiračné ochorenia.

Odber vzoriek na virologické vyšetrenie v rámci prvého kontaktu budú robiť tak ako doteraz sentineloví terénni ošetrojúci lekári. V súčasnej situácii, kedy prakticky všetky ochorenia na chrípku vyvoláva pandemický vírus A(H1N1) 2009, sa neodoberajú vzorky biologického materiálu paušálne, ale iba v špecifických situáciách (epidémie v školských a v predškolských kolektívach, domovov dôchodcov a pod.).

Všetky ochorenia, u ktorých bol vírus chrípky potvrdený, je potrebné individuálne vložiť do epidemiologického informačného systému (EPIS), časť Prípady. Hlásenie celoslovenských virologických údajov do EuroFlu a TESSy zabezpečia pracovníci odboru lekárskej mikrobiológie NRC pre chrípku ÚVZ SR. Hlásenie individuálnych prípadov do TESSy zabezpečia pracovníci odboru epidemiológie RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici.

3. Celoplošná surveillance závažných akútnych respiračných ochorení SARI.

Je to nová komponenta, ktorá sa v Slovenskej republike zavádza od 1. 12. 2009.

Sledovanie, virologické vyšetrenie a individuálne hlásenie prípadov sa bude realizovať vo všetkých nemocniciach SR.

3.1 Štandardná definícia ochorenia na SARI

- ochorenie s náhlym vzostupom teploty, kašľom, bolesťou hrdla, skráteným dychom alebo sťaženým dýchaním, pri ktorom je nutná hospitalizácia z dôvodu respiračných ťažkostí.

3.2 Štandardná definícia úmrtia na SARI:

- každé úmrtie pacienta so SARI (tak na primárnu chrípku, ako aj bakteriálnu superinfekciu, alebo na diagnózu nesúvisiacu s chrípkou)
- každé neobjasnené úmrtie v nemocnici.

U dospelých osôb SARI nie je ekvivalentné s klasickou pneumóniou a nemusí sa vždy prejavíť ako pneumónia. U detí do 5 rokov však WHO odporúča používať IMCI (Integrated Management of Childhood Illness program) definície pre pneumóniu (*Cough or difficulty breathing*. In: *Handbook IMCI Integrated Management of Childhood Illness*. Geneva, World Health Organization, 2005:23.).

3.3 Hlásenie a virologické vyšetovanie jednotlivých prípadov SARI

Hlásenie každého prípadu SARI na odbor epidemiológie príslušného RÚVZ zabezpečí primár oddelenia nemocnice alebo ním poverená osoba bezprostredne po hospitalizácii prípadu a to telefonicky, faxom alebo elektronickou poštou. U každého pacienta je potrebné, v spolupráci s odborom epidemiológie spádového RÚVZ, zabezpečiť odber vzoriek na virologické vyšetrenie a ich zaslanie do územne príslušného virologického laboratória. Sprievodný list treba (v pravom hornom rohu) zreteľne označiť skratkou SARI.

Pracovníci virologických laboratórií budú informovať o výsledkoch vyšetrení telefonicky odbor epidemiológie ÚVZ SR a oddelenia nemocnice, ktoré vzorky odobrali.

Všetky prípady SARI budú epidemiológovia RÚVZ okamžite vkladať do Systému rýchleho varovania (kapitola 4.2 tejto prílohy) a priebežne individuálne vkladať do EPIS (časť Prípady) (kap. 3.4). Do týždennej informácie o výskyte chrípky osobitne uvedú informáciu o výskyte SARI za uplynulý týždeň (kap 3.5). Hlásenie agregovaných celoslovenských údajov o SARI do EuroFlu zabezpečia pracovníci odboru epidemiológie ÚVZ SR, hlásenie individuálnych prípadov do TESSy zabezpečia pracovníci odboru epidemiológie RÚVZ Banská Bystrica.

3.4 Vkladanie údajov o jednotlivých SARI do EPIS

Každý prípad SARI bude priebežne **individuálne** vkladany do EPIS (časť Prípady) pod kódom diagnózy J10.7.

Je potrebné **dôsledne vyplniť všetky premenné**, ktoré EPIS pre hlásenie jednotlivého prípadu ponúka. ECDC požaduje aj niekoľko ďalších informácií, ktoré doteraz neboli v EPIS ošetrené a budú sa vkladať nasledovne:

- a) *Dátum hospitalizácie* – uviesť do kolonky „**Dátum izolácie**“
- b) *Typ oddelenia/nemocnice hospitalizácie* – uviesť do „**Hlásiaci subjekt**“ – s číselníkom:
  - 2 – nemocnica (ostatné oddelenia)
  - 6 – infekčné oddelenie
  - 7 – infekčná klinika
  - 8 – urgentné oddelenie
  - 9 – ARO
  - 10 – iné zariadenia (náhradné nemocnice pri pandémie)
- c) *Prítomnosť základných chronických ochorení* – uviesť do položky „**Rizikový faktor**“, číselník je doplnený podľa požiadaviek pre hlásenie SARI:
  - ochorenia pľúc
  - tehotenstvo
  - astma
  - kardiovaskulárne ochorenie
  - onkologické ochorenie
  - diabetes

- obezita (BMI 30-40)
  - morbidna obezita (BMI nad 40)
  - neurokognitívne choroby
  - HIV (iná nedostatočnosť imunity)
  - ochorenie pečene
  - ochorenie obličiek
  - neuromuskulárne choroby
- d) *Príčina smrti pri úmrtí* – uviesť do položky „Pitva“ - „Príčina smrti pri úmrtí“ s číselníkom
- hlavná príčina smrti chrípka (4)
  - vedľajšia príčina smrti chrípka (5)
  - bakteriálna superinfekcia v nemocnici (6)
  - príčina smrti nesúvisí s chrípkou (7)
  - neznáma príčina smrti (8)

Boli doplnené niektoré premenné v položkách:

<p>„Komplikácie“</p> <p>s ponukou:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pneumónia - Otitída - Encefalitída - Myokarditída - ARDS - Sepsa - bez komplikácií 	<p>a</p>	<p>„Očkovanie“</p> <p>s ponukou:</p> <ul style="list-style-type: none"> - neočkovaný (02) - sezónna vakcína (12) - pandemická vakcína (13) - sezónna + pandemická vakcína (14) - nezistené
--	----------	--

Bude doplnená nová položka „**Nutnosť podpory dýchania**“ s ponukou:

- kyslíková terapia
- umelá ventilácia pľúc
- respiračná podpora nepotrebná
- respiračná podpora nedostupná
- neznáme

Kým sa tak stane, tento údaj treba uviesť do poznámky.

3.5 Údaje, ktoré je treba uviesť do týždennej informácie o výskyte chrípky a chrípke podobných ochorení vrátane SARI.

V rámci týždennej informácie vytvoriť osobitnú kapitolu SARI. Pokiaľ SARI neboli hlásené, vždy uviesť aj negatívnu správu. Zatiaľ, kým sa situácia nezmení a budú hlásené len ojedinelé SARI stačí v týždennej informácii uviesť:

- počet ochorení a úmrtí na SARI hlásených v uplynulom týždni z nemocníc podľa vekových skupín:

SARI	Veková skupina				SPOLU
	0-4	5-14	15-64	65+	
OCHORENIA					
ÚMRTIA					

- stručný komentár k prípadom SARI a k vývoju situácie.

4. Zmeny v rýchlom varovaní v rámci pandemickej chrípky

4.1 Ruší sa:

- vkladanie údajov o podozreniach a potvrdených ochoreniach s ľahkým klinickým priebehom vyvolaných pandemickým vírusom chrípky typu A(H1N1) 2009 do Systému rýchleho varovania (SRV) EPIS. Virologicky potvrdené ochorenia budú priebežne individuálne vkladané len do EPIS (časť Prípady).

4.2 Vkladanie informácií o SARI do Systému rýchleho varovania EPIS:

- Typ hlásenia: - iné informácie
Druh hlásenia: - MES
Obsah hlásenia: - Iné závažné sporadické ochorenie – sporadické ochorenie osobitého významu v rámci surveillance
Diagnóza: - J 10.7

UPOZORNENIE:

V platnosti naďalej ostáva telefonické hlásenie prípadov úmrtí na akútne respiračné ochorenia, prípadov ťažkej vírusovej pneumónie, ako aj hlásenie lokálneho nahromadenia klinicky závažných prípadov chrípky a chrípke podobných akútnych respiračných ochorení na pohotovostný mobil službukonajúcemu pracovníkovi ÚVZ SR.

V Bratislave, dňa 25. 11. 2009